

SPECIALIZACE 1: ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ U ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM 1

OKRUHY KE ZKOUŠCE - LOGOPEDIE I

1. Logopedie, koncepce oboru logopedie, postavení logopedie v systému věd. Spolupráce s ostatními vědními obory.
2. Logoped, logopedický asistent. Systém poskytování logopedické intervence v ČR. Platná legislativa v poskytování logopedické intervence.
3. Komunikace, význam komunikace v životě člověka. Charakteristika verbální, nonverbální komunikace. Komunikační proces, průběh komunikačního procesu.
4. Narušená komunikační schopnost, dělení, klasifikace narušené komunikační schopnosti.
5. Ontogeneze dětské řeči, stadiální vývoj komunikace. Psychologické a společenské faktory vývoje řeči. Jazykové roviny v ontogenezi řeči.
6. Specifika vývoje řeči dětí s mentálním postižením. Vliv stupně, formy a typu MR na vývoj řeči.
7. Anatomie a fyziologie mluvních orgánů (ústrojí respirační, fonační, artikulační). Inervace orofaciálního svalstva.
8. Fonetika, předmět výzkumu fonetiky, fonetická metodika – základní prvky mluvené řeči, rozdělení hlásek. Hlásky v českém jazyce, fyziologické tvoření samohlásek a souhlásek.
9. Pomůcky a přístroje, používané v logopedické praxi.
10. Poruchy vývoje řeči (narušený vývoj řeči), dělení poruch vývoje řeči.
11. Opožděný vývoj řeči, etiologie opožděného vývoje řeči. Logopedická intervence u dětí s OVR, možnosti ovlivňování vývoje řeči.
12. Dyslalie – etiologie, projevy, klasifikace. Zásady přístupu při odstraňování dyslalie. Průběh odstranění dyslalie.
13. Rozvoj foneticko – fonologické roviny řeči u žáků s MR (dechová, fonační cvičení, sluchové vnímání a fonemická diferenciacie, motorika mluvních orgánů, postup vyvození hlásek, prozodické faktory řeči, rytmizace).
14. Rozvoj lexikálně-sémantické roviny řeči MR žáků (pasivní a aktivní slovní zásoba).
15. Rozvoj morfologicko-syntaktické roviny řeči (gramatická stavba řeči, jazykový cit).
16. Rozvoj pragmatické roviny řeči (žádost, navázání a udržení rozhovoru, eliminace intruse, souvislé vyjadřování, dramatizace).
17. Struktura a obsah řečové výchovy v základní škole praktické.

ODBORNÁ LITERATURA:

- ALLEN, K. E., MAROTZ, L. R. *Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-614-4.
- ANTUŠEKOVÁ, A. *Preventivná logopedická starostlivosť v predškolských zariadeniach*. Bratislava: SPN, 1989. ISBN 80-08-00868-7.
- BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami IV*. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-201-7.
- BEZRUČKOVÁ, V. *Výchova řeči mentálně retardovaných žáků*. Praha: UK, 1984.
- BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. Brno: MU, 2007. ISBN 978-80-210-4454-8.
- BYTEŠNÍKOVÁ, I. Systém poskytování logopedické intervence v ČR. In Pipeková, J. a kol. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 2011.
- BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R., KLENKOVÁ, J. *Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.
- DE VITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Praha: Grada, Publishing, 2001. ISBN 80-7169-988-8.
- DVOŘÁK, J. *Logopedický slovník. Žďár nad Sázavou*: Edice Logopaedia clinica, 1998.
- FIALOVÁ, I. a kol. *Rozumíš mi? Logopedická cvičení a hry k odstraňování špatné výslovnosti*. Praha: Blug, 1997. ISBN 80-85635-81-X.
- HÁLA, B. *Úvod do fonetiky*. Praha: SPN, 1957.
- HÁLA, B., SOVÁK, M. *Hlas, řeč, sluch*. Praha: Česká grafická unie, 1947.
- KITTEL A. *Myofunkční terapie*. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-619-6.
- KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie II., III*. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85-931-62-1.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1110-9.
- KLENKOVÁ, J. *Možnosti stimulace preverbálních a verbálních schopností vývojově postižených dětí*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-91-5.
- KLENKOVÁ, J. *Poruchy komunikačních schopností*. VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido 1998, s. 36-44. ISBN 80-85931-51-6.
- KLENKOVÁ, J., KOLBÁBKOVÁ, H. *Diagnostika předškoláka. Správný vývoj řeči u dítěte*. Brno : MC nakladatelství, 2002.
- KRAHULCOVÁ, B. *Dyslalie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. ISBN 80-7041-413-8.
- KREJČÍKOVÁ, J., KAPROVÁ, Z. *Náměty pro logopedickou prevenci*. Praha. Fortuna, 1999. ISBN 807168-691-3.
- LECHTA, V. a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*, Martin: EFETA, Osveta, 1995, ISBN 80-88824-18-4
- LECHTA, V. a kol. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-961-5.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-572-5.
- LECHTA, V. *Logopedické repetitorium*. Bratislava: 1990. ISBN 80-08-00447-9.
- LECHTA, V., MATUŠKA, O. *Rozvíjanie reči mentálne retardovaných detí raného a predškolského veku*. Bratislava: edice Efeta, 1995.
- LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrye*. Brno, Paido, 2002. ISBN 80-73-15-038-7.
- MAŠURA, S. *Logopédia I*. Bratislava: 1983
- OHNESORG, K. *Fonetika pro logopedy*. Praha: 1971, 1986
- PIPEKOVÁ, J. et al. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 2010. 3. Přepřacované a rozšířené vydání. ISBN-978-80-7315-198-0.
- SOVÁK, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1981.
- SOVÁK, M. *Logopedie předškolního věku*. Praha: SPN, 1986.
- SOVÁK, M. HÁLA, B. *Hlas, řeč, sluch*. Praha: SPN, 1974
- ŠLAPÁK, I. FLORIANOVÁ, P. *Kapitoly z otorhinolaryngologie*. Brno: Paido, 1999.

ŠTĚPÁN, J., PETRÁŠ, P. *Logopedie v praxi*. Praha: Septima, 1995.

ŠTĚRBA, K. *Netradiční formy logopedické péče na zvláštní škole*, Praha: Septima, 1993, ISBN 80-85801-09-04.

UČEŇ, I. a kol. *Rozvoj slovné zásoby a řečových schopností*, Bratislava: SPN, 1980.

VITÁSKOVÁ, K., PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-1088-5.

VYGOTSKIJ, L. S. *Myšlení a řeč*. Praha: 1971.

VYŠTEJN, J. *Vady výslovnosti*. Praha: 1989

Řečová výchova, pracovní sešit pro první ročník zvláštní školy

Řečová výchova, pracovní sešit pro druhý ročník zvláštní školy

Řečová výchova, pracovní sešit pro třetí ročník zvláštní školy

Časopisy:

Speciální pedagogika, časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky. Vydává PdF UK v Praze

Diagnostika a terapie poruch komunikace. Vydává Asociace klinických logopedů v ČR.